

13. 2. 2020

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Likvidátoři, přihlaste se o vyšší odměnu!

Při stanovení výše odměny likvidátora jmenovaného soudem je třeba mít na zřeteli nejenom rozsah a složitost prováděné likvidace, ale též míru odborné kvalifikace likvidátora, jakož i míru jeho odpovědnosti.

Tento článek cílí zejména na osoby jmenované soudem právnické osobě, která vstoupila do likvidace dle ust. § 191 odst. 4 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku (dále jen jako „o. z.“), tj. osoby zapsané do seznamu insolvenčních správců. Osoby, které k likvidované právnické osobě nemají žádný vztah a nemají o ní žádné informace.

Představme si situaci, kdy je do datové schránky insolvenčního správce doručeno usnesení některého z krajských soudů (v Praze Městského soudu) o jmenování likvidátora. Na základě tohoto usnesení se stává likvidátorem právnické osoby, která je již několik let nečinná, její likvidátor zemřel nebo neplní své povinnosti vůči správci daně, je nemajetná či předlužená, neodstranila rozpor zápisu v obchodním rejstříku [1] nebo nijak nenaložila se svým uvolněným obchodním podílem [2] apod.

Likvidátor se tak ocitá v situaci, kdy o právnické osobě, jejíž likvidací byl pověřen, nemá absolutně žádné informace, nemá k dispozici její účetnictví, informace o jejím majetku, pohledávkách, ani o jejích věřitelích.

Poté, co tedy splní svou oznamovací povinnost v Obchodním věstníku dle ust. 198 odst. 2 o. z. [3], vyžádá si součinnosti od třetích osob [4] a provede lustraci v příslušných evidencích a databázích, a to vše za účelem zjištění majetkových poměrů likvidované právnické osoby. Ve většině případů dojde likvidátor k závěru, že likvidovaná právnická osoba je předlužená a majetek žádný nemá, neboť jediné, co mu bude známo, bude počet jejích věřitelů, kteří ve lhůtě přihlásili své pohledávky do likvidace na základě výzvy uveřejněné v Obchodním věstníku. Také pouze tyto přihlášky a odpovědi třetích osob jsou podkladem pro zahajovací rozvahu, konečnou zprávu o průběhu likvidace a účetní závěrku [5], které likvidátor zasílá k odsouhlasení tomu, kdo jej do funkce likvidátora povolal. Následně likvidátor podává návrh na výmaz likvidované právnické osoby z obchodního rejstříku, přičemž povinnou přílohou návrhu je dle ust. § 238 odst. 1 zákona č. [280/2009](#) Sb., daňového řádu, souhlas správce daně, u kterého je právnická osoba registrována, s jejím výmazem z obchodního rejstříku a v případě, že majetek likvidované společnosti nepostačuje ani k úhradě nákladů insolvenčního řízení, [6] také čestné prohlášení likvidátora dle ust. § 82 odst. 1 zákona č. [301/2013](#) Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů.

Proces likvidace je tedy z pohledu likvidátora procesem, který je spojen se značnou administrativní zátěží.

Pokud likvidátor projde celým likvidačním procesem, jehož průběh je v hrubých obrysech nastíněn výše, a likvidovaná právnická osoba je z obchodního rejstříku vymazána, vzniká likvidátorovi právo na odměnu, kterou mu hradí stát dle ust. § 7 nařízení vlády č. 351/2013, kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky, určuje odměna likvidátora, likvidačního správce a člena orgánu právnické osoby jmenovaného soudem a upravují některé otázky Obchodního věstníku, veřejných rejstříků právnických a fyzických osob a evidence svěřenských fondů a evidence údajů o skutečných majitelích (dále jen jako „nařízení vlády“).

Dle ust. § 7 nařízení vlády, skončí-li likvidace dříve, než je zjištěna výše likvidačního zůstatku, nebo nedostačuje-li likvidační zůstatek k úhradě odměny likvidátora, náleží likvidátorovi odměna ve výši 1.000,- Kč. Podle okolností případu lze odměnu likvidátora přiměřeně zvýšit až do výše 20.000,- Kč. Dále likvidátorovi náleží náhrada účelně vynaložených hotových výdajů v prokázané výši, nejvýše však ve výši odpovídající ceně obvyklé v době a místě uplatnění těchto hotových výdajů. [7]

Likvidátor nárok na odměnu uplatňuje u soudu prostřednictvím žádosti o přiznání odměny likvidátora a vyúčtování náhrady hotových výdajů.

V návaznosti na praxi, kterou s nucenými likvidacemi naše insolvenční kancelář má, byla maximální výše odměny, tj. 20.000,- Kč, přiznána pouze jednou. Ve všech ostatních případech se odměna pohybovala od 6.000,- Kč do 10.000,- Kč plus náhrada hotových výdajů.

Od 01. 01. 2019 podléhá odměna likvidátora odvodu pojistného na sociální pojištění, a to v případě, že příjem v daném měsíci přesáhne částku ve výši 3.000,- Kč, odvodu pojistného na všeobecné zdravotní pojištění, a to bez ohledu na výši, a srážce zálohy na daň. Odměna je likvidátorovi vyplácena prostřednictvím mzdové účtárny soudu bezhotovostním převodem na účet likvidátora ve stanoveném výplatním termínu pro výplatu mezd. Likvidátor se tedy pro účely výplaty odměny stává „zaměstnancem“ soudu.

Při odměně ve výši 7.000,- Kč přistane na účet likvidátora po všech těchto srážkách částka ve výši 4.820,- Kč.

Boj za vyšší odměnu

Vrchní soud v Praze jako soud odvolací vydal dne 27. 03. 2017 v řízení vedené pod sp. zn. 7 Cmo 74/2016 usnesení, kterým navýšil odměnu likvidátora z 5.000,- Kč na 10.000,- Kč.

Průběh řízení

Likvidátor po výmazu likvidované právnické osoby z obchodního rejstříku požádal soud o přiznání odměny za likvidaci ve výši 15.000,- Kč. Likvidátorovi byla však soudem v usnesení přiznána odměna pouze ve výši 5.000,- Kč. V odůvodnění soud uvedl, že vycházel především z ust. § 7 nařízení vlády s tím, že částku, kterou likvidátor navrhnul, považuje za nepřiměřeně vysokou, neboť šlo o společnost, kde v průběhu likvidace nebyl zjištěn žádný majetek, likvidátor prováděl pouze úkony ke zjištění majetku, zveřejnění likvidace a další administrativní úkony v souvislosti s likvidací, a podal návrh na výmaz společnosti z obchodního rejstříku. Proti tomuto usnesení podal likvidátor odvolání, ve kterém uvedl, že jako likvidátor jmenovaný ze seznamu insolvenčních správců je povinen funkci likvidátora přijmout, přičemž tuto činnost musí vykonávat v pronajatých kancelářských prostorách, kde je nutno hradit nájemné a služby, včetně mzdy pomocného personálu. Že funkce likvidátora se blíží někdy až 100% funkci insolvenčního správce, přičemž minimální odměna insolvenčního správce činí i při nulovém zpeněžení majetku 45.000,- Kč. Jako likvidátor jmenovaný ze seznamu insolvenčních správců tedy vykonává v zásadě identickou činnost jako insolvenční správce při prvotním vyhledávání majetku společnosti.

Odvolací soud přezkoumal napadené usnesení a dospěl k závěru, že odvolání likvidátora je důvodné.

Odvolací soud ve svém odůvodnění uvedl: „Ohledně likvidátora jmenovaného podle [§ 191](#) odst. 4 ObčZ platí, že je jmenován z osob zapsaných do seznamu insolvenčních správců. Osoby zapsané v tomto seznamu jsou osoby podléhající režimu zvláštní, speciální kvalifikace ve vztahu k insolvenčnímu řízení, nicméně vzhledem k požadavkům na zápis do seznamu insolvenčních správců jsou takovými osobami i s ohledem na jejich případné jiné postavení včetně postavení likvidátora. Jejich profesní kvalita je dána právními předpisy (zákon č. [312/2006 Sb.](#), o insolvenčních správcích, vyhláška č. [312/2007 Sb.](#), o obsahu a dalších náležitostech zkoušek insolvenčních správců), které mají zaručovat odbornou způsobilost insolvenčních správců. Ke vzniku postavení insolvenčního správce je tedy třeba splnit podmínky, limity dané právními předpisy. Pakliže [§ 191](#) odst. 4 ObčZ počítá – jako s řešením „poslední možnosti“, tedy za situace, kdy nelze jmenovat likvidátora jinak – se jmenováním likvidátora z osob zapsaných v seznamu insolvenčních správců, ustanovení takového likvidátora soudem znamená, že má zákonem předpokládanou dostačující kvalifikaci pro výkon této funkce. Likvidátor nabývá okamžikem svého povolání do funkce působnost statutárního orgánu ([§ 193](#) ObčZ). Okamžikem jeho ustanovení do funkce na něho přechází jednak vnější jednatelská působnost statutárního orgánu a dále vnitřní působnost statutárního orgánu v činnostech, které bezprostředně souvisí s likvidací a jsou nutné pro její úspěšný průběh a dokončení. Podle [§ 193](#) ObčZ za řádný výkon funkce likvidátor odpovídá stejně jako člen statutárního orgánu. Tím, že zákon nestanoví výjimku pro likvidátory jmenované soudem ze seznamu insolvenčních správců ohledně míry jejich odpovědnosti, platí i pro ně stejná míra odpovědnosti, jaká platí pro členy statutárního orgánu konkrétní právnické osoby. Statutární orgán, resp. likvidátor společnosti s ručením omezeným, je povinen vykonávat svoji funkci s péčí řádného hospodáře. Je povinen ve smyslu [§ 51](#) odst. 1 ZOK jednat pečlivě s potřebnými znalostmi a s nezbytnou loajalitou ke společnosti. Musí tedy v dobré víře rozumně předpokládat, že jedná informovaně a v obhajitelném zájmu společnosti. Likvidátor, včetně toho, jenž byl jmenován ze seznamu insolvenčních správců, tak plně odpovídá za porušení péče řádného hospodáře a je povinen k náhradě vzniklé újmy (tedy nejenom majetkové, leč též i nemajetkové škody), viz [§ 53](#) ZOK.“

„Podle odvolacího soudu je v daném případě přiměřená výše odměny likvidátora v částce 10 000 Kč, a to s ohledem na všechny uvedené skutečnosti. Při stanovení výše odměny je třeba brát ohled nejenom na rozsah a složitost prováděné likvidace, ale též zohlednit míru odborné kvalifikace likvidátora, jakož i míru jeho odpovědnosti. Míra kvalifikace likvidátora jmenovaného ze seznamu insolvenčních správců je vysoká, když je dána velmi sofistikovanými podmínkami, za nichž může být osoba do seznamu insolvenčních správců zapsána. Též míra odpovědnosti likvidátora je značná. Je třeba vidět, že tato odpovědnost není odpovědností insolvenčního správce (jenž je ze zákona povinen se z činnosti insolvenčního správce do jisté míry pojistit), leč odpovědností voleného orgánu právnické osoby – obchodní korporace, tedy zcela jinou odpovědností. Plnou odpovědností za způsobenou újmu. Jak je výše rozvedeno, rozsah minimálně nutných úkonů likvidátora u právnické osoby s majetkem a u nemajetné právnické osoby je shodný, rozdíl je jen v rozsahu vypořádávání majetku a vyrovnávání dluhů. Za okolnost odůvodňující vyšší odměny stanovenou odvolacím soudem lze považovat i provedení likvidace v adekvátním časovém horizontu. Maximální výši odměny 20 000 Kč je možno přiznat jen výjimečně, a to u nejsložitějších likvidací. Odměna ve výši 15 000 Kč požadovaná odvolatelem by však odpovídala odměně přiznávané u složitějších, a především obsáhlejších likvidací a blížila se výši odměny přiznávané u nejsložitějších likvidací. Pakliže by byla odměna zvýšena na požadovaných 15 000 Kč, nezbyl by již dostatečný prostor pro diferenciaci výše odměny u likvidací právnických osob s majetkem či značným majetkem, resp. složitých a náročných likvidací (velké množství věřitelů společnosti, značná míra spornosti pohledávek věřitelů či naopak pohledávek likvidované společnosti, velký počet společníků – zahraničních fyzických či právnických osob a komunikace s nimi, právně náročné vypořádávání rozsáhlé likvidační podstaty, nutnost vedení soudních sporů apod.). Takové nadstandardní okolnosti případu, které by odůvodňovaly zvýšení

odměny požadované odvolatelem, však likvidátor ani netvrdil a ani nevyplývají z obsahu spisu.“ [8]

Několik likvidátorů vyšší odměnu uplatňovalo rovněž před Ústavním soudem ČR, avšak s namítajícím porušením jejich základních práv a svobod garantovaných Listinou neuspěli. Ústavní soud vždy stížnost odmítl s odůvodněním, že „již v minulosti konstatoval, že Listina se o odměně likvidátora a náhradě jeho výdajů výslovně nezmiňuje a záruka čl. 28 Listiny na činnost likvidátora nedopadá; takové právo má tedy pouze zákonný, a nikoliv ústavní rozměr. Nejde ani o nucené práce, protože likvidátor svou činnost vykonává v rámci svobodně zvoleného povolání, za které mu náleží odměna i náhrada hotových výdajů, v tomto případě hrazená státem (usnesení sp. zn. [II. ÚS 226/05](#) a [III. ÚS 966/12](#)).“ [9]

Závěrem

Na závěr si vypůjčím slova JUDr. Josefa Holejšovského soudce Vrchního soudu v Praze, dle kterého „Judikát reaguje na právní úpravu – do značné míry nedokonalou, a především realitu nevnímající – prováděcího předpisu ohledně odměn likvidátorů tzv. mrtvých právnických osob, tedy právnických osob bez majetku či prakticky nemajetných. Míra povinností i odpovědnosti likvidátora, včetně likvidátora jmenovaného soudem ze seznamu insolvenčních správců, v takových společnostech není o nic menší než míra povinností a odpovědnosti u tzv. dobrovolných likvidací, likvidací majetných právnických osob. Vedle toho je třeba vidět průměrnou odměnu advokáta řešícího např. právní otázky likvidace a odměnu soudem ustanoveného likvidátora ze seznamu insolvenčních správců, který je „z rozhodnutí soudu“ sice členem orgánu takovéto likvidované právnické osoby, nicméně v rámci likvidace vykonává, minimálně částečně, stejně náročnou činnost. A má, přímo ze zákona, i odpovědnost za újmu způsobenou jednáním v rámci likvidace.“ [10]

Mgr. Bc. Aneta Mikešková,
advokátní koncipientka

[Langmeier & Co., advokátní kancelář s. r. o.](#)

Na Bělidle 997/15
150 00 Praha 5

tel.: + 420 222 200 250
mob: + 420 731 160 036
e-mail: info@langmeier.cz

[1] Viz § 122 odst. 3 zákona č. [304/2013](#) Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů.

[2] Viz § 213 odst. 1 zákona č. [90/2012](#) Sb., o obchodních korporacích.

[3] Nyní od 01. 08. 2019 došlo ke zjednodušení tohoto procesu, kdy nově dle ust. § 13 odst. 3 nařízení vlády č. 351/2013 povinnost poprvé zveřejnit oznámení vstupu právnické osoby zapsané do obchodního rejstříku do likvidace společně s výzvou pro věřitele, aby přihlásili své pohledávky, je také splněna, je-li uveřejněn způsobem umožňujícím dálkový přístup podle zákona o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob zápis a) vstupu do likvidace, b) údajů identifikujících likvidátora a c) výzvy pro věřitele, aby přihlásili své pohledávky v určené lhůtě.

[4] Viz § 192 o. z.

[5] Viz § 199 a § 205 odst. 2 o. z.

[6] Dle ust. § 200 o. z. má likvidátor povinnost, zjistí-li v průběhu likvidace, že je likvidovaná právnická osoba v úpadku, podá bez zbytečného odkladu insolvenční návrh.

[7] Viz § 9 odst. 2 nařízení vlády.

[8] Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 03. 2017, sp. zn. 7 Cmo 74/2016, [PR 13-14/2017 s 509].

[9] Ústavní soud I. ÚS 1630/19 nebo I. ÚS 256/19.

[10] Poznámka soudce Vrchního soudu v Praze JUDr. Josefa Holejšovského uvedená ve výše uvedeném usnesení Vrchního soudu v Praze.

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nařízení prodeje jednotky jako ultima ratio ochrany práv ostatních vlastníků?](#)
- [Metropolitní plán schválen. Je Váš projekt v bezpečí?](#)
- [Posouzení shody dle AI Act - zkušenosti z praxe](#)
- [Začínají soudy zohledňovat náklady podnikatelů při plnění právních povinností v oblasti e-commerce?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 35: Ručení za dluhy z podnikání u OSVČ a s.r.o.](#)
- [Holdingové struktury a odpovědnost mateřské společnosti](#)
- [Pokuta 32 mil. EUR pro Dacia/Renault - evropské soutěžní úřady tvrdě došlapují na no-poaching. Měla by Vaše společnost být na pozoru?](#)
- [Právo společníka na informace v s. r. o.: silný nástroj kontroly, ale ne bez hranic](#)
- [Kupní smlouva k nemovité věci bez určení kupní ceny: Nejvyšší soud koriguje katastrální praxi](#)
- [Společnost s podíly 50:50 – právní rizika patových situací a jejich smluvní řešení](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 34: Jednání za společnost – prokura](#)